

HIDDEN TRAILDEN

Er blijkt in Portugal een verborgen pad te lopen dat van het slaperige vissersdorpje Comporta naar de imposante rode poort van Palácio Belmonte in Lissabon voert. Een landweg die wordt bewandeld door de Portugese high society en de creatieve scene van Parijs. Na een paar dagen aan het verlaten strand van Alentejo, waar zij zich verstoppen in designvilla's of eenvoudige houten vissershutten, reizen ze verder naar de met antieke azulejos betegelde suites van het paleishotel. Veel wil men er niet over kwijt, maar er gonst een gefluisterd 'blijf weg' ...

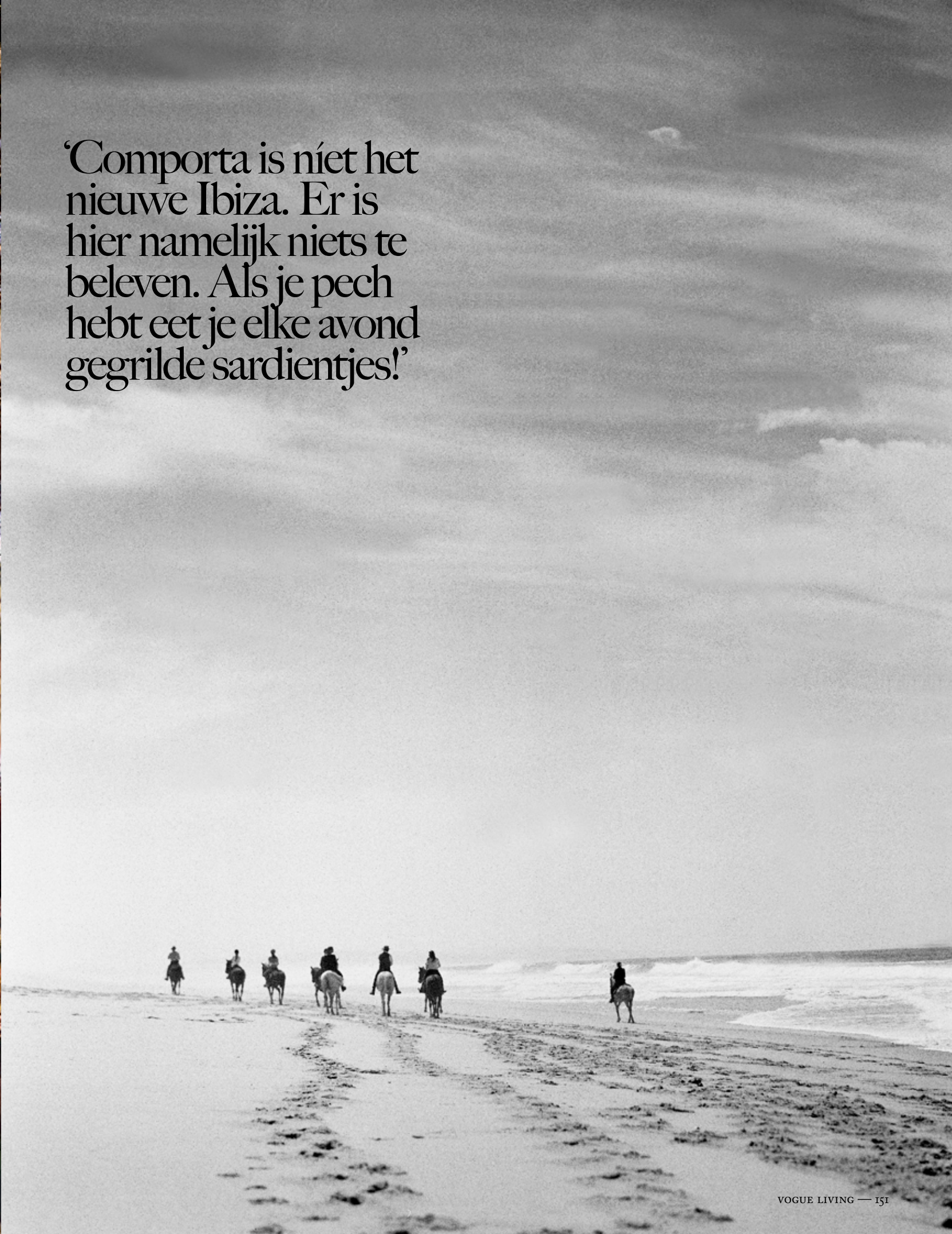
— TEKST EN PRODUCTIE STEPHANIE PANDER, FOTOGRAFIE BRENDA VAN LEEUWEN

‘Comporta is níet het
nieuwe Ibiza. Er is
hier namelijk niets te
beleven. Als je pech
hebt eet je elke avond
gegrilde sardientjes!’

‘Je hebt geen
buren, dus
wat let je om
’s morgens de
hut helemaal
open te gooien
voor een
douche
al fresco’

‘Comporta is niet het nieuwe Ibiza. Er is hier namelijk niets te doen, niets te beleven. Als je pech hebt, eet je elke avond gegrilde sardientjes!’ Evelyne Tissier lijkt ons naar huis te willen sturen, te willen voorkomen dat wij schrijven over haar nog net onaangetaste paradijs. De voormalig assistente van modeontwerper John Galliano heeft een

huis laten bouwen in dit boho-chique hoekje van Alentejo, een gebied ten zuiden van de rivier de Taag. Een uurtje onder Lissabon, makkelijk te bereiken vanuit Parijs. Haar vakantiedomein, Les Terrasses de Comporta, bevindt zich op een heuveltop veertig minuten rijden van het vissersdorp Comporta, vlak bij het stadje Melides. De Hamptons van Portugal wordt het wel genoemd. Een natuurgebied waar nauwelijks gebouwd mag worden en misschien wel het laatste stukje kust in West-Europa dat nog ongerept is. Evelyne's designpaleis bestaat uit een hoofdhuis en drie kleinere bijgebouwen met slaapvertrekken. Nihilistisch, compleet opgetrokken uit beton en onder architectuur gebouwd door de gevierde Portugese architect Manuel Aires Mateus. Vanaf het terras kijk je over de driehoekige *infinity pool* naar de zee in de verte. Evelyne: ‘Richting Comporta is het vlak en kun je vanuit de weekendhuizen de zee niet zien. Ik ben iemand die het weer graag ziet aankomen, goed of slecht.’

Doodmoe wordt Evelyne van al het *name dropping*. Ja, het is waar, Philippe Starck heeft hier wat gekocht en schoenenkoning Christian Louboutin en interieurdesigner Jacques Grange schaften er al langer geleden een huis aan, ‘toen Comporta nog leuk was’. ‘*So what?* Dat moet geen reden zijn om hiernaartoe te komen,’ roept de Parisienne. Waar mensen dan wel voor moeten komen? Wat dacht je van de majestueuze parasolpijnboomen, zover het oog reikt? Het wilde duinlandschap met daarachter kilometerslange witte stranden (bijna altijd leeg) en de ruige branding van de Atlantische Oceaan. Een openbaring voor iemand die de Middellandse Zee gewend is. Wow, dus dat is het verschil tussen een zee en een oceaan.

Beach essentials

Met de woorden van Evelyne in het hoofd rijden we later die dag Comporta binnen. Vijf straten met de voor de Alentejo zo typerende lage, witte huizen. Er is iets wat op een plein lijkt, er is een kerk en een *mini-market*. Geen jetsset te bekennen. Zo op het eerste gezicht lijkt het of de omvangrijke ooievaarskolonie die op de daken zetelt, hier de dienst uitmaakt. Nadere inspectie leert dat de paar winkels die er zijn, opvallend mooie woonwinkels en boetieks zijn die niet zouden misstaan in Saint-Tropez of op Ibiza. *Beach essentials* als een bikini, teenslippers en de juiste strandmand en -hoed shop je bij Lavanda. Daarnaast zit een winkel van het Portugese merk TM Collection en we treuzelen nog wat voor de etalage van Babouchette – nog dicht helaas, elk voorseizoen heeft zijn nadeel. De eerder gespotte minimarkt mag er vanbuiten uitzien als een simpele buurtsuper, binnen zijn ze helemaal voorbereid op het zomerseizoen dat hier vanaf de paasdagen losbarst. Ze verkopen prachtige potjes jam, de mooiste blikjes met sardientjes en foie gras en er is een flinke keus uit verse worsten, kazen, wijn en champagne. Overduidelijk niet bedoeld voor de lokale vissers. →

Een aantal van de
villa-suites van Sublime
Comporta heeft een
privézwembad.

Parasolpijnboomen zover het oog reikt, het wilde duinlandschap met daarachter kilometerslange witte stranden en de ruige branding van de Atlantische Oceaan'

'De Hamptons van Portugal' wordt het wel genoemd. Een natuurgebied waar nauwelijks gebouwd mag worden en misschien wel het laatste stukje kust in West-Europa dat nog ongerept is.

*De Cabanas no Rio
is de ultieme plek voor
wie even helemaal
weg wil zijn.*

‘Wie wil er
een douche
als er een
tweepersoons
marmeren
ligbad met
uitzicht is. Het
enige dat je
hoeft te doen is
de tijd vinden
om erin te
liggen’

We slaan flink in en rijden het dorp uit richting de rijstvelden naar João Rodrigues' Casas na Areia. Een groepje traditionele huizen, gebouwd rond een kleine zandvlakte. Ze zijn ontworpen door dezelfde Aires Mateus die het huis van Evelyne tekende. Met dit project werd de architect in 2010 uitgenodigd om Portugal te vertegenwoordigen op de Biënnale van Venetië. Casas na Areia was eigenlijk bedoeld als privévakantieverblijf, maar de foto's van de beeldige hutten gingen de hele wereld over en eigenaar João Rodrigues besloot het in de verhuur te doen.

Het hoofdhuis is op traditionele wijze gebouwd van hout en stro en heeft binnen een zandvloer. Volgens João is er geen betere manier om te onthaasten dan met je blote voeten over zand lopen; het vertraagt vanzelf je pas. Als daar einde dag de ondergaande zon boven de rijstvelden bijkomt, wordt het een bijna poëtische ervaring.

Voor iedereen die nog een stapje verder weg wil van de bewoonde wereld, liet João ook twee houten vissershutten door Aires Mateus onderhanden nemen. In de ene kun je slapen, in de andere zit een kleine keuken. De Cabanas no Rio staan aan een houten steiger waar 's morgens een ontbijt wordt geserveerd; hoe laat, bepaal je helemaal zelf. Je hebt geen geen burens, dus wat let je om 's morgens de houten wand van de hut helemaal open te gooien voor een douche al fresco?

Barefoot-bestemming

Over een rechte weg omzoomd met kurkeiken en pijnbomen arriveren we de volgende dag bij het 'Sesam-open-u-hek' van Sublime Comporta. In het kleine privézwembad voor een van de villasuites wassen we het zand van de voeten en baden ons even in de luxe en comfort die deze *barefoot*-bestemming ook kent. Daarna worden we opgewacht door Teresa Barros, die staat te popelen om ons de Comporta-lifestyle bij te brengen. De les begint met een cocktail in de bar van restaurant Sem Porta (dat betekent 'zonder deuren' en is een woordspeling op de naam Comporta). Ruim opgezette zithoeken, een knappend haardvuur en de zon die laag naar binnen schijnt. De architectuur is van José Alberto Charrua, de beach-chic inrichting van Miguel Câncio Martins: het duo dat ook tekende voor de Buddha Bar en Man Ray in Parijs.

Het is minstens tien uur 's avonds voordat we aan tafel gaan. Hier geen gegrilde sardines maar *sticky* octopus en gekoelde aardbeiensoep op het menu. Teresa: 'Na avonden *low key* vis eten in een kaftan wil je ook weleens je hakken aan, een avondje écht uit. Zo'n plek was hier eigenlijk niet, vandaar Sem Porta.'

Ook Sublime begon als vakantiehuis, in dit geval van de Portugese piloot Gonçalo Pessoa en zijn vrouw Patricia. In drie jaar tijd bouwden zij het huis uit met veertien privévilla's en suites, een spa en dat heerlijke restaurant met moestuin. Het piepkleine resort ligt niet ver van Praia do Carvalhal waar je op het strand vis kunt eten bij O Dinis – de strandtent is van een visser die zijn eigen dagvangst op de grill legt. Bij Ilha do Arroz op Comporta Beach kun je terecht voor lunch met zeezicht en *sunset* cocktails. Een andere ultieme sunset spot is Sal op de Praia do Pego. Het restaurant ligt hoog op

*Comporta heeft
brede witte zand-
stranden beschermt
door een gebied van
wilde duinen.*

‘Er is geen betere manier om
te onthaasten dan met je blote
voeten over zand te lopen; het
vertraagt vanzelf je pas’

*Het hoofdhuis van
Les Terrasses de
Comporta is
nihilistisch, compleet
opgetrokken uit beton
en onder architectuur
gebouwd door de
gevierde Portugese
architect Manuel
Aires Mateus.*

Het drieboekige zwembad van Les Terrasses de Comporto geeft uitzicht op de Atlantische Oceaan.

*Zonsondergang
vanaf Castelo de São
Jorge in Lissabon.*

‘De poort van Palácio Belmonte gaat vanzelf open voor iedereen die nieuwsgierig genoeg is om aan te kloppen’

een duin en vanaf het terras kijk je mooi over de branding. Niet aan zee maar gewoon langs de provinciale weg, ligt Dona Bia waar ze de beste pannetjes arroz (rijst) met schelpen en scheermessen serveren. Volgens insiders de beste traditionele keuken en in de zomermaanden avond aan avond vol.

Beroepsdromer en estheet

Vanuit de rust van Alentejo en Comporta volgen we ‘het geheime pad’ terug naar Lissabon. Via een lege A2, de dertien kilometer lange Vasco da Gamabrug over en door de steile straatjes van de wijk Alfama omhoog tot aan Castelo de São Jorge, tot we voor de rode poort van hotel Palácio Belmonte staan. Tijden veranderen, Lissabon verandert mee – de stad wordt steeds populairder, dus drukker – maar de verstilte schoonheid blijft. Een man die daar alles vanaf weet, is beroepsdromer en estheet Frederic Coustols. De Fransman houdt zich schuil achter de rode poort van Palácio Belmonte, daar hoog op de berg in Alfama, waar wij op het punt staan aan te kloppen. We zijn gewaarschuwd: alleen dat wat mooi is, mag naar binnen. De poort gaat open voor kunstenaars, musici en schrijvers. Maar ook voor iedereen die nieuwsgierig genoeg is om aan te kloppen, voor wie durft te dromen en wiens oog voor schoonheid groter is dan de hang naar luxe.

Coustols kocht het paleis twaalf jaar geleden en heeft het voor zesentwintig miljoen euro gerestaureerd. Lange gangen met terracotta vloeren, planken van driehonderd jaar oud Russisch varenhout en tegen de muren panelen met meer dan 58.000 antieke *azulejos*. Frederic: ‘Ik heb het gekocht om er zelf te wonen, maar ik kwam er al snel achter dat ik mensen nodig heb om me te helpen om elke ochtend de meer dan tweehonderd vensters te openen.’

Een hotel zonder receptie, zonder televisie op de kamer of chocolaatje op het hoofdkussen. Wel negen suites die niet voor elkaar onderdoen in schoonheid. Als er een de mooiste moet zijn, is het de Ricardo Reis Suite met de blauw-witte tegeltjes achter het bed. Je kunt ontbijten op het tijdstip waarop jij dat wilt, op de plek die jij wilt: in de weelderige tuin, op het terras met uitzicht over Lissabon of in een van de salons op de *piano nobile*.

Palácio Belmonte wordt terecht genoemd in allerlei lijstjes met beste hotels ter wereld. In het koffietafelboek *Chic Stays* van uitgeverij Assouline noemt Jeremy Irons het zijn tweede thuis en Louboutin reist pas door naar zijn vissershut in Comporta nadat hij een baantje heeft getrokken in het zoutwaterzwembad in de tuin. De magie? Misschien helpt het dat Palácio Belmonte geen hotel is en Coustols geen hotelier. Dit een *guest palace* waar een kind van zeventig de scepter zwaait. Met steevast een boek onder zijn arm dwaalt hij door zijn eigen labyrint. Coustols is een man van verhalen. Als geen ander weet hij dat het verhalen zijn die de verbeelding in werking zetten. Onontbeerlijk voor een dromer. Frederic: ‘Als klein jongetje sliep →

Het zoutwaterzwembad in de subtropische binnentuin van Palácio Belmonte.

*Het recent geopende
A Cevicheria in de
hippe wijk Principe
Real in Lissabon
serveert een klassieke
ceviche met zoete
aardappel.*

*Uitzicht vanaf het
terras van Palacio
Belmonte.*

Palácio Belmonte is geen hotel en Coustols is geen hotelier. Dit is een guest palace waar een kind van zeventig de scepter zwaait.

Portugals goldlist

COMPORТА Eten

Aan zee eten kan bij Ilha do Arroz (Comporta Beach), Sal (Praia do Pego) en O Dinis (Praia do Carvalhal). Niet aan zee maar wel heel lekker is het traditionele Dona Bia. Aan websites doen ze niet, maar de meeste adressen vind je terug op herdadedacomporta.pt.

Overnachten

- Cabanas no Rio: romantische tweepersoons *hideaway* aan de lagune, net buiten Comporta, cabanasnorio.com.
- Casas na Areia: traditioneel achtpersoons vakantiehuis tussen de rijstvelden van Alentejo, casasnaareia.com.
- Les Terrasses de Comporta: achtpersoons vakantiehuis midden in de natuur en op vijftien minuten rijden van het strand, welcomebeyond.com.
- Sublime Comporta: heerlijke villa-suites met privézwembad, sublimecomporta.pt.

LISSABON Eten

- A Cevicheria: hippe cevichebar in de opkomende wijk Príncipe Real. Reserveren kan niet, dus je moet even in de rij, Rua Dom Pedro V 129.
- Cervejaria Ramiro: de beste plek voor schaal- en schelpdieren, Avenida Almirante Reis 1h, cervejariaramiro.pt.

Overnachten

- Palácio Belmonte: negen suites in een fantasievol ingericht *guest palace*, Páteo Dom Fradique 14, palaciobelmonte.com.

Zeker doen

Een middagje rondstruinen bij LX Factory, een voormalig industrieterrein waar tegenwoordig creatieve start-ups zijn gevestigd (lxfactory.com). Je vindt er onder meer het atelier van keramiste Margarida Fernandes, margaridamf.com.

ik alleen in een grote, hoge kamer. Ik klaagde bij mijn moeder dat het er koud was. Mijn moeder schilderde toen vijf levensgrote olifanten op de muren. “Zo, nu ben je in Afrika,” zei ze, “daar is het warm.” Dat is de kracht van verbeelding. Het werkt!’

Laten we verdwalen

Na de aanschaf in 1994 heeft Coustols zijn paleis ruim een jaar bewoond in vervallen staat. Om te weten hoe het licht valt, hoe de wind binnenkomt, waarom de kamers en salons zijn zoals ze zijn. Frederic: ‘Het eerste jaar stond ik vaak op het balkon en raakte volledig gedesoriënteerd als ik de zon zag opkomen boven het water. Als de zon opkomt boven het water, waar ligt de zee dan? Het heeft even geduurd voordat het kompas in mijn hoofd weer werkte.’ In dat jaar filmde Wim Wenders er zijn film *Lisbon Story* en Marcello Mastroianni gebruikte het paleis als setting voor de film *Sostiene Pereira*. Bevriende kunstenaars maakten schetsen en hielpen Coustols om te begrijpen hoe het gebouw bedoeld was, hoe de restauratie van de daken aangepakt moest worden en te snappen waarom dit paleis tot op de dag van vandaag prima af kan zonder airco.

Samen met zijn Portugese vrouw Maria heeft Coustols de afgelopen jaren in alle negen suites gewoond. Gewoon om zeker te weten dat ze perfect zijn. Frederic: ‘Soms krijgen we klachten dat er geen douche op de kamer is. Maar wie wil er een douche als er een tweepersoons marmeren ligbad met uitzicht is! Het enige wat onze gasten hoeven te doen, is de tijd vinden om erin te liggen. En dat is voor velen moeilijk, gek genoeg.’ Deze visie van Frederic en Maria heeft de plek rust gegeven. Rust die bij de kamerprijs is inbegrepen. We voelen het zodra de poort achter ons dichtvalt. Het geluid van de stad is ver weg. Vanaf de terrassen kijken we over de koepels en daken van Lissabon. Met daarachter de traag voorbijtrekkende Taag.

Vanuit het paleis lijkt ook de stad tot rust te komen. Vertraagd, verstild bijna. Ineens is er tijd genoeg. Dus laten we eerst verdwalen, om daarna lang in bad te gaan en dan naar Ramiro lopen voor een lunch die overloopt in het diner. Deze traditionele *cervejaria* is dé plek in Lissabon om krab, kreeft en schelpen te eten. De krab wordt geserveerd met een plankje en een hamer. Tijdens de zondagmiddaglunch zit de tent stevast vol en vermengt het getik van de hamers zich met het gekletter van servies en geschreeuw van de obers. Voor de deur staat een lange rij maar we volgen het advies van Maria op: niemand aankijken en gewoon doorlopen naar binnen. Zo werkt dat in Lissabon. —